

Med anledning af hvad här blifvit anfördt, får jag alltså vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville dels hos Kongl. Maj:t anhålla, det landshöfdinge- och militärbefälhafvarebefattningarne på Gotland måtte från hvarandra skiljas och åt särskilda personer anförtras; dels ock besluta, att ett belopp af 7,700 riksdaler riksmünt — deri inberäknadt det nuvarande arvudet af 1,200 riksdaler — må såsom lön åt militärbefälhafvaren på Gotland å dervarande nationalbeväringens stat uppföras, att utgå från månaden näst efter den, i hvilken den här ofvan äskade förändringen varder vidtagen.
Stockholm den 27 Januari 1873.

G. Kolmodin,

I ofvanstående motion instämma:

A. G. Lyth.

Ernst Leijer.

N: 18.

Af Herr A. W. Wigardt: Om afskrifning af de på den opriviligierade jorden hörande grundskatter samt om påförande af bevillning för så väl sådan jord som för det s. k. ypperliga frälset, m. m.

Vid sednaste årens och synnerligast vid nästförflutna riksdag hafva flera motioner blifvit väckta i syftemål att få de på en viss del af svenska jorden tryckande grundskatter afskaffade, utan att dock denna, för jordbrukets lyftande, viktiga fråga hittills vunnit någon lösning.

Denna fråga är likväl af den beskaffenhet, att hvarken kunna falla eller länge uppskjutas. Det är därför jag icke dragit i betänkande att

ånyo underställa densamma Riksdagens pröfning, — synnerligast, som det nu med visshet kan antagas, att något förslag till dess lösning från Regeringen icke är att förvänta, hvarken vid denna eller nästa riksdag.

Genom förut väckta motioner och deraf föranledda diskussioner har fullständigt blifvit ådagalagdt behovet af nämnde grundskatters snaralyftande från den jord, som de så hårdt, ojemnt och orättvist trycka, hvarför jag icke ämnar att vidare orda härom.

Fråga torde numera icke komma att uppstå, om de böra afskaffas, utan endast på hvad sätt detta bäst kan verkställas. Man har tänkt sig detta böra ske, antingen genom aflösning eller successiv afskrifning, eller ock, enligt Stats-Utskottets Betänkande vid sistlidne riksdag, genom båda-dera i förening. Enligt mitt förmenande, är dock det sednare eller afskrifning det enda möjliga och enklaste att verkställa. Detta skulle kunna ske på t. ex. 20 år, derigenom att en viss af Riksdagen bestämd summa årligen afskrifves på de hemman och lägenheter, hvilka äro mest betungade och så successivt tills desamma helt och hållet försvunnit, då bevillning i förhållande till egendomens värde komme att under tiden densamma påföras. Härigenom skulle icke någon ruböning uppstå, hvarken i statsförvaltningen eller egendomsvärdet.

Hvarför jag anser aflösning deremot icke böra ifrågakomma, vill jag blott anföra såsom skäl, att oftanämnde grundskatter till största delen på olagligt sätt och icke sällan utan våld tillkommit, att de blifvit ojemnt och orättvist fördelade samt lagda endast på en del jord; att de i vissa provinser blifvit bestämda i penningar och i andra deremot i persedlar, hvilket förhållande under tidernas lopp gjort orättvisan ännu större. Med aflösning kan ej menas annat än kapitalisering. Om genom en sådan åtgärd en ränta, som nu uppgår till 40 à 50 procent af inkomstbehållningen, skulle aflösas, nödgades ju egaren af sådan jord under en följd af år betala dubbla summan, eller 80 à 100 procent.

Hvarje förständig människa måste kunna inse, att detta sätt att få grundskatterna afskaffade är i högsta grad orättvist och utförbart samt skulle rent af ruinera större delen af dem som ega den oprivilegierade jorden.

För att en gång komma till jemlikhet såväl i afseende på jordens natur som dess beskattning, måste äfven ett förändradt förhållande inträda med den privilegierade jorden. Att en så stor del af densamma skall i evighet vara befriad från allt underhåll af statens förvaltning och deltagande i rikets försvar, endast därför att innehafvare af dylik jord för flera hundra år sedan presterade i krig häst och karl eller rent af erhållit sådan

sådan till skänks, är någonting så oförklarligt, att man måste förvånas, att ett slikt förhållande kunnat existera intill närvarande tid. Om all jord vore af sådan beskaffenhet, kunde man fråga, huru en stat skulle kunna ega bestånd?

Först då kan man kalla ett land lyckligt, när alla individer så rätt som möjligt bidraga till det hela.

Jag anser därför, att i samma mån som grundskatterna försvinna från den oprivilegierade jorden och bevillning densamma påföres, en dylik äfven måste påläggas den hittills derifrån befriade, samt att, der frälseräntan kommit i enskild mans hand, bör Staten, genom billig aflösning på ofvannämnde tid eller 20 år, ersätta innehafvaren därför.

Af hvad jag sålunda haft äran anföra, vågar jag föreslå:

1:o) att Riksdagen beslutar, att de på den oprivilegierade jorden hvilande grundskatter må afskrifvas på en tid af 20 år, samt att bevillning i förhållande till egendomens värde densamma vid lämplig tid påföres.

2:o) att det så kallade ypperliga frälset, successivt med grundskatternas försvinnande, äfven påföres bevillning samt att Staten mot billig aflösning ersätter frälseränta, der den kan hafva kommit i enskild mans hand.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1873.

A. W. Wigardt.